Poštnina plačana v gotovini | Maribor, četrtek 26. januarja 1933 | Štev. 21 | Leto VII. (XIV.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Po sklepu odbora devetnajstorice

ZAČETEK KONCA VELIKE ILUZIJE.

Sklep, ki ga je napravil na seji od sobote na nedeljo odbor devetnajstorice Društva narodov v Ženevi, ki mu je bilo poverjeno proučevanje spora med Japonsko in Kitajsko, je morda **najvažnejši politični dogodek po zaključku svetovne vojne in mirovnih konferenc.** Ta odbor je namreč v tem svojem sklepu ugotovil, da je posredovalna akcija Društva narodov propadla in **da sedaj ni nobenega sredstva več, s katerim bi moglo spremeniti ustvarjena dejstva.** Društvo narodov, tisto Društvo narodov, od katerega je človeštvo pričakovalo več kakor od vsega kar so ustvarili rezultati velike vojne, **torej ni moglo preprečiti oborožene imperialistične akcije Japoncev proti principu samoodločbe naroda, ki je prav tako član društva.** Ta sklep bo sicer predložen še plenumu Društva narodov v mesecu februarja, a tudi ta ne bo mogel konstatirati prav nič drugega **in bo naposled odobril likvidacijo svoje ponesrečene misije!**

Nobenega dvoma ni, da bo ta sklep odbora devetnajstorice Društva narodov usodno uplival na mednarodne odnošaje in njihov nadaljnji razvoj; brez posledic pa tudi ne bo ostal na sedanjo svetovno gospodarsko krizo. Kot nov element negativnosti bo vsaj omajal optimizem, in tudi to bo zadostovalo za ustvaritev novih težkoč. **Saj vidimo in vemo, da so včasih moralni porazi usodnejši kakor materialni in se njihove kvarne posledice težje in počasneje odstranjujejo in popravljajo.** Zamisliti se moramo namreč pred vsem v eno: odkar obstoja kitajsko-japonski spor, se v vsem svetovnem tisku diskutira o moralnem ozadju zadeve, in iz vseh teh diskusij, kolikor niso inspirirane po posebnih diplomatskih interesih, zveni ena sama ugotovitev: **da so vse široke množice Evrope in Amerike na strani Kitajske.** Kljub vsemu temu pa vidimo, da ima Japonska v diplomaciji veliko zagovornikov in da so prav ti zagovorniki onemogočili Društvu narodov vsako tako akcijo, ki bi mogla roditi uspeh. Iz tega sledi, **da je svetovna diplomacija zelo zelo daleč od čuvstvovanja širokih množic,** ki so še vedno zaverovane v tista načela, ki so bila proglašena s strani Wilsona in zaveznikov kot temelji novega svetovnega reda po zmagi v veliki vojni. Diplomati računajo z raznimi trenutnimi materialnimi koristmi, ki jih postavljajo nad moralne vrednote, **široke množice pa občutijo Kitajski zadane udarce kot udarce proti njihovim načelom, njihovemu verovanju, ki so ga sprejele kot najgotovejše jamstvo za obvarovanje pred novimi krvavimi preizkušnjami in katastrofami.** Te mase občutijo, da slabejši, manjši narodi še vedno niso zavarovani pred napadi organizirane sile močnejših, in da si močnejši vedno lahko znova izmislijo nove formule, nove fraze, s katerimi opravičujejo svoje nasilje. **Imperializem je še vedno močnejši kakor primarne pravice narodne samoodločbe, močnejši kakor vse pisane pogodbe in vse garancije!**

Diplomatski zagovorniki japonskega prodiranja na Kitajsko in v Mandžurijo zatrjujejo, da izvršuje Japonska s tem veliko »civilizatoično misijo«, ki da je v interesu mednarodne celokupnosti. **Kitajci so za te odvetnike japonskega imperializma barbari, nesposobni, da bi organizirali državo, barbari, ki se bore medsebojno, ki ne vedo kaj je red** — red in zakon sta pa pogoj za sodelovanje bele rase z rumeno, in ji edina omogočata gospodarsko eksploatacijo v obojestransko korist. Japonska bo, pravijo ti njeni zagovorniki, napravila red v barbarskih pokrajinah, zgradila ceste, ustvarila industrijo in odprla evropski trgovini nova tržišča. Bela rasa preživlja sedaj vso težo svoje gospodarske krize prav zaradi tega, ker je izgubila mnoge stare vire materialnega blagostanja, v prvi vrsti konzumna tržišča. Vsaka ped zemlje, ki jo bo Japonska »pacificirala«, bo zato indirektno povzročala zaposlitev deset industrijskih delavcev v Evropi in v Ameriki.

Ekonomski račun tega zagovarjanja japonskega imperializma je sicer navidezno prepričevalen, s **propagiranjem take mednarodne morale se pa v poslednji konsekvenci propagira boj vseh proti vsem!** Ker s tem se daje vedno in povsod pravica močnejšemu in bolj civiliziranemu narodu, da napada, tlači, zasužnjuje in izkorišča v imenu moči in civilizacije slabejšega in morda za spoznanje manj civiliziranega. **Po tej isti politični ideologiji sta Dunaj in Budimpešta tlačila in izkoriščala do konca svetovne vojne avstrijske in ogrske Slovane in Romune ter gradila most na Adrijo in Carigrad.** Zmaga teh načel, ki so preprečile uspeh Društva narodov, pomeni torej dejansko poraz načel, na katerih je bila zaključena svetovna vojna **in zgrajena institucija Društva narodov!** Po tem dogodku se vračamo nazaj v predvojne čase, **in pred nami gine velika in lepa iluzija, ki je žal — bila le iluzija...**

Reševanje vprašanja vojnih dolgov

POMEMBEN GOVOR ANGLEŠKEGA FINANČNEGA MINISTRA. AMERIKA SE NOČE POGAJATI S TISTIMI DRŽAVAMI, KI NISO PLAČALE OBROKA.

LONDON, 26. januarja. **Predsinočnjim je imel angleški finančni minister Chamberlain na nekem banketu gospodarstvenikov velik govor, v katerem je razložil stališče angleške vlade z ozirom na bodoča pogajanja z Ameriko glede ureditve vprašanja vojnih dolgov. Med drugim je poudaril, da je medsebojno zaupanje med narodi in njihovo finančno in gospodarsko blagostanje odvisno edino le od odstranitve pritiska, ki ga izvaja na svetovno gospodarstvo teža reparacij in vojnih dolgov. Najboljše bi bilo splošno črtanje reparacij in vojnih dolgov. Če to ne bi ugajalo Ameriki, se bo na drug primeren način skušala najti najboljša rešitev, pri tem pa se bo Anglija držala dveh načel: 1. Sporazum mora biti končnoveljaven in 2. vprašanje nemških reparacij se ne sme več pojaviti, ker je bilo definitivno rešeno lansko leto v Lozani. Lozanski sporazum je povzročil prijateljske odnošaje med evropskimi narodi, zato se nikakor ne sme porušiti, ker bi se pokazale katastrofalne posledice v vseh ostalih svetovnih važnih vprašanjih. S številkami je dokazano, da so bila dosedanja plačila Ameriki izvršena s prekrcavanjem zlata oziroma z ameriškimi novimi posojili. Zdaj pa to ni več mogoče. Amerika ne ve več nikamor z denarjem, novih posojil pa ne daje več. Vojni dolgovi se dajo plačati le s povečanim uvozom tujega blaga v Ameriko ali pa z omejitvijo kupovanja ameriških izdelkov po dolžniških državah.**

Celoten angleški tisk odobrava ta Chamberlainov govor. »Daily Herald« meni, da si bo Anglija našla posojilo, s katerim bo plačala pavšalno vsoto dolga, ki bo pri pogajanjih določena.

WASHINGTON, 26. januarja. **Angleški poslanik Ronald Lindsay je obiskal Stimsona in izrazil željo svoje vlade, da se povabijo k pogajanjem o ureditvi problema vojnih dolgov tudi Francija in ostale evropske države, ker bi bil sicer končni sporazum nedosegljiv. Ameriška vlada pa nasprotno trdovratno vztraja na stališču, kar je izjavil tudi novi predsednik Roosevelt, da se bo pogajala samo z onimi državami, ki so doslej redno zadostile svojim obveznostim. S tem se pravi, da se ameriška vlada noče pogajati s Francijo, Belgijo, Poljsko, Estonsko, Madžarsko in Jugoslavijo.**

Krvava noč v Draždanah

ZBOROVANJE KOMUNISTIČNE PROTIFAŠISTIČNE LIGE. — NAPAD NA POLICIJO. — ODGOVOR STRAŽNIKOV. — DEVET MRTVIH IN ENAJST NEVARNO RANJENIH.

DRAŽDANE, 26. januarja. **Sinoči je imela v Köglerjevi dvorani komunistično pobarvana protifašistična bojna organizacija veliko zborovanje. Dvorana z galerijo vred je bila nabito polna. V pričetku zborovanja pa so bili sklicatelji obveščeni, da je zborovanje policijsko prepovedano in da se mora dvorana takoj izprazniti. Komaj pa so pričeli policijski stražniki prazniti dvorano, se je vsula nanje z balkona in galerij gosta toča krožnikov, kozarcev, steklenic, stolov itd. Istočasno so padli proti policiji iz množice tudi prvi revolverski streli. V silobranu je segla tudi policija po orožju in odgovorila s streljanjem. Na kraju spopada je takoj obležalo 9 mrtvih in 11 nevarno ranjenih. Povod za izpraznitev dvorane je podal rezervni poročnik Friedrich, ki je javno pozival zbrano množico k vstaji proti obstoječemu pravnemu redu.**

Kontrola oboroževanja nemogoča

LONDON, 26. januarja. **Na predsinočnji seji urada ženevske razorožitvene konference so se razpravljala vprašanja o kontroli nad oboroževanjem, ki pa sploh ni mogoča. Prijatelji razorožitve so bili nad tem močno razočarani. Splošno mnenje je, da bi mogla rešiti sedanji zapleteni položaj le konferenca petih velesil. Odločno stališče malih držav, ki se boje, da bi jim velike države zrasle preko glave, je neopravičeno. Razorožitev je nemogoča brez potrebnega sporazuma med velesilami, ker ne bo v primeru, da ne bodo oborožene velesile, potrebna tudi oborožitev majhnih držav.**

Prvi rezultati irskih volitev

DUBLIN, 26. januarja. **Ministrski predsednik de Valera je dobil pri predvčerajšnjih volitvah za svoj mandat 6000 glasov več kakor pri zadnjih volitvah. Dublinski župan, ki je skušal ustanoviti novo protirepublikansko skupino, je bil sicer zopet izvoljen, vendar ne na prvem mestu. Tudi Cosgrave je bil v York-Cityju ponovno izvoljen. Točni volilni rezultati še niso znani, ker zadevno štetje še ni končano. Doslej, kolikor je znano, je bilo ugotovljenih za republikansko stranko de Valere 17, za Cosgravea 7, za neodvisno stranko 4, za delavsko stranko pa le še 1 mandat.**

Svetovna gospodarska konferenca

ŽENEVA, 26. januarja. **Včeraj dopoldne je bila seja odbora Društva narodov, ki ima nalogo izdelati tehnične priprave za svetovno gospodarsko konferenco. Odbor je zasedal pod predsedstvom sira Johna Simona. Zaenkrat še ni določen noben termin, ker so se temu protivile Združene države Severne Amerike. Nemški predstavnik dr. Hosse je izjavil, da Nemčija želi, da bi se konferenca čim prej pričela. Sir Simon je izjavil v imenu Anglije, da je angleška želja, da se najprej reši vprašanje vojnih dolgov. Končno je bilo sklenjeno, da se mora odbor v teku treh mesecev ponovno sestati in določiti dan konference.**

SAMOMOR AMERIŠKEGA POSLANIKA V PRAGI.

PRAGA, 26. januarja. Predsinočnjim je izvršil v Pragi samomor tukajšnji ameriški konzul Raymond Davis. Skočil je iz drugega nadstropja v medstopniščnem prostoru v pritličje, kjer je obležal z zlomljeno hrbtenico na mestu mrtev. Bil je star šele 50 let. Domneva se, da so vzrok obupnega dejanja slabe finančne razmere.

EPIDEMIJA GRIPE V NEMČIJI.

BERLIN, 26. januarja. Epidemija hripe se razširja vedno bolj. Večina šol je že zaprta. Enaka poročila prihajajo iz drugih nemških mest.

Pričetek francoske proračunske debate

POLOŽAJ JE ZAENKRAT ŠE POPOLNOMA NEJASEN. — VPRAŠANJE RADI HIRTENBERŠKE AFERE.

PARIZ, 26. januarja. **Danes dopoldne se je pričela v zbornici z veliko napetostjo pričakovana plenarna seja, na kateri se bodo razpravljale proračunske dvanajstine in z njimi zvezan sanacijski predlog vlade oziroma finančnega odbora zbornice. Predlog bi moral biti sicer sprejet do 1. februarja, kar se bo pa le težko zgodilo, ker se je priglasilo k besedi v generalni debati nič manj kakor 34 govornikov. Radikalni socialisti in socialisti so skušali najti v pogajanjih, ki so trajala vso noč, skupno podlago za skupno taktiko. Če in koliko se je to posrečilo, se trenutno ne da ugotoviti, nekaj pa je gotovo: Položaj vlade F ala-Boncour'a se s tem ni prav nič izboljšal. Zunanji odbor zbornice je na željo socialistične in radikalno-socialistične frakcije sklenil vprašati zunanje ministrstvo glede stanja njegovih intervencij v zadevi hirtenberške afere tihotapljenja orožja oziroma glede tega, kaj se je s tem orožjem storilo.**

VAL OSTREGA MRAZA.

VARŠAVA, 26. januarja. Vso Poljsko je objel mogočen val izredno ostrega mraza. V pretekli noči je padlo živo srebro na 26 stopinj Celzija pod ničlo. V Stari in Vzhodni Poljski divjajo močni snežni viharji. V samem Lvovu je zaposlenih nad 500 delavcev s kidanjem snega noč in dan. Kljub temu pa je promet zaradi neprestanega naletavanja snega po mestnih cestah komaj mogoč.

BOMBAY, 26. januarja. Tudi tukaj je včeraj zjutraj nastopil mraz, ki ga prebivalci Indije že dolgo ne pomnijo.

Dnevne vesti

OBRTNIKI! Težka gospodarska kriza je prizadela Vas morda najbolj občutno! Zato Vam je dobrodošel vsak naročnik. Kako pa naj ve za Vas tisti, ki Vas potrebuje, ČE NE OGLAŠATE? NA STOTINE JE V MARIBORU OBRTNIKOV, KI JIH PRAV MALOKDO POZNA! Kako naj si tako pridobe naročnikov in odjemalcev? Samo tako, da se priporoče Mariborčanom in Mariborčankam potom MALIH OGLASOV V »VEČERNIKU«! Za velike oglase nimate denarja, mali pa seznanijo z Vami preko 30.000 mariborskih Slovencev, vso okolico in deželo. Poizkusite! Pridite v našo upravo v GOSPOSKI ULICI 11 in nič več ne boste nepoznani in hvaležni nam boste za to dobrohotno opozorilo!

Slovesna izročitev odlikovanja v mariborskem gledališču. V soboto 28. t. m. bodo pri predstavi **»Nevihte«** ob navzočnosti gospoda župana dr. Lipolda izročili odlikovanje ge. **Štefi Dragutinovićevi,** zaslužni in priljubljeni članici mariborskega gledališča, ki je pretežni del svojega umetniškega delovanja žrtvovala slovenskim odrom v Mariboru, Trstu in Ljubljani.

Svetosavska proslava. Na svečani svetosavski proslavi, ki bo jutri dopoldne ob 11. uri v veliki unionski dvorani, bo predaval znani vseučiliški profesor dr. Laza Popović iz Zagreba. Nastopili bodo tudi razni mladinski pevski zbori in so na bogatem sporedu še drugi nastopi in deklamacije. Pri tradicionalni večerni proslavi, ki bo tudi v veliki unionski dvorani, se bo med pestrimi sporednimi točkami prvič izvajala ob spremljanju vojaške godbe pod taktirko kapelnika g. Svobode, njegova pesem o Mariboru.

Pomilostitev. Svoječasno je bil pred tukajšnjim okrožnim sodiščem obsojen 42-letni posestnik Jože Krištofič iz Stojncev radi uboja na dosmrtno ječo. Stol sedmorice mu je sedaj spremenil kazen v 20letno ječo.

Za Pomožno akcijo za siromašne sloje mesta Maribora so darovali: Rudolf Kiffmann, stavbenik 1000 Din, Josip Baumeister, uradnik 200 Din, Celjska ljudska posojilnica, podružnica Maribor 500 Din, Avtoklub 5000 Din, Ana Reiser, posestnica 200 Din, Ana Halbärth, posestnica 200 Din, Lojzka Domiceli, industrijka 100 Din, dr. Franc Cukala, ravnatelj bogoslovja 100 Din, uradništvo mestne hranilnice 356 Din, uslužbenstvo progovne sekcije Maribor, glavna proga 368.50 Din, osebje Narodnega gledališča 250 Din, uradništvo OUZD 900.85 Din, in mestni delavci 378.25 Din. Vodstvo Pomožne akcije se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje!

Predavanje primarija dr. Dernovška. Jutri v petek bo predaval v Ljudski univerzi primarij tukajšnje splošne bolnišnice g. dr. Janko Dernovšek o vprašanju, kako si ohranimo zdrav in dober vid in sluh ter kako se izognemo boleznim naših dihal. Važno zdravstveno predavanje bo opremljeno z nazornimi projekcijami.

Spored jutrišnje svetosavske proslave. Jutri, na praznik sv. Save, bo dopoldne ob 9. uri svečana liturgija (maša) v pravoslavni kapelici v Melju. Dopoldne ob 11. uri bo v veliki dvorani Uniona proslava s cerkvenim obredom in rezanjem kolača. Po obredu bo imel slavnostni govor vseučiliški profesor dr. Laza Popovič iz Zagreba. Nato bo zapel pevski zbor tukajšnjega učiteljišča himno sv. Save in deseti rukovet Mokranjčevih narodnih pesmi iz Ohrida. Po pevskem nastopu in deklamaciji bo zapel zbor tukajšnje realne gimnazije Adamičevo »Posmehuljo neumiti deklici«, »Spi, sinek moi« in »Izpraševalnico«. Po deklamaciji bo končno nastopil še pevski zbor tukajšnje klasične gimnazije in predvajal antifone iz staroslovenske službe božje. Ob pol 21. uri pa bo tradicionalna večerna proslava, pri kateri bo igrala vojaška godba.

repovedani publikaciji. Notranje ministrstvo je prepovedalo širiti periodični publikaciji »Privatni namještenik« št. 2. od 15. t. m. in »Odvjetnik« št. 1. od dne 10. t. m. Obe publikaciji izhajata v Zagrebu

Davčno predavanje g. Ozvatiča. K napovedanemu davčnemu predavanju 24. t. m., ki ga je priredila mariborska poslovalnica zbornično obrtnopospeševalnega zavoda, se je na kratke objave v listih zbralo v hotelu »Orel« iz Maribora in bližnje okolice toliko obrtništva vseh strok, kakor ga redko kedaj vidimo na kakem zborovanju. Prostorna lovska dvorana je bila s sosedno klubsko sobo do zadnjega prostorčka nabito polna. Predavanje samo, ki ga je imel davčni višji kontrolor g. Ozvatič, je bilo strokovnjaško in izredno poljudno sestavljeno, tako da je bilo za vsakogar lahko razumljivo in so poslušalci do kraja z izredno pozornostjo sledili predavateljevim izvajanjem. G. predavatelj je uvodoma omenil izkoriščanje obrtništva po nepoznanih zakotnih pisačih, ki v svoji nevednosti povzročajo davkoplačevalcem večkrat škodo kakor korist, podal nato pregled pridobninskih davčnih skupin, predpisov glede oprostitev, začetka in konca davčne obveznosti, davčnih odpisov, tolmačil pojem »davčna osnova«, kosmati dohodek, dal temeljita navodila za sestavo davčnih napovedi na podlagi predpisane tiskovine, navodila za prijavo poslovnega prometa in končno omenil brezhibno poslovanje mariborskega davčnega odbora in pozval obrtništvo, da se z zaupanjem obrača do organov davčnega oblastva, ki želi, da bi bilo proti davčnim predpisom kolikor mogoče manj pritožb. Predavanju se je priključila debata, tekom katere so mnogoštevilni obrtniki prosili in takoj dobili pojasnila v najrazličnejših davčnih zadevah. Predavanje z debato vred ni trajalo niti polni 2 uri, tako, da se mora priznati, da je večer bil res zelo koristno izrabljen. Ko je ob zaključku imenom zbornične poslovalnice obrtnozadružni inspektor g. Založnik izrekel predavatelju iskreno zahvalo, so poslušalci, ki so brez izjeme vztrajali do konca na svojem mestu, pritrjevali z burnim aplavzom. Še več takih koristnih večerov!

Fotografska sekcija mariborske sokolske župe ponovno opozarja svoje člane in prijatelje amaterske fotografije na predavanje g. Rogulja iz Zagreba o fotografiji, ki bo drevi ob pol 9. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Vstopnine ni.

Zahvala. Mariborski odvetnik g. dr. Ferdo Müller je daroval tukajšnjemu reševalnemu oddelku znesek 250 Din v zahvalo za hitro pomoč ponesrečeni ženi. Poveljstvo reševalnega oddelka izreka darovalcu tem potom iskreno zahvalo.

Zahvala. Namesto venca na grob preminulega g. Jeriča, je darovala občina Košaki tukajšnji požarni brambi znesek 150 Din, za kar se ji poveljstvo iskreno zahvaljuje.

Dijaški kuhinji v Mariboru je poklonil g. Miloš Oset, veletrgovec v Mariboru, v počastitev spomina na pokojno gospo Angelo Novakovo 200 Din, za kar mu izreka odbor iskreno zahvalo!

Iz Glasbene Matice. Radi svetosavske proslave, ki bo jutri v petek v veliki unionski dvorani, je skupna pevska vaja preložena na drevi.

300 let varaždinske gimnazije. V jeseni bo varaždinska gimnazija svečano proslavila svoj častitljiv jubilej — 300letnico obstoja. Radi tega prosi uprava gimnazije vse nekdanje dijake in profesorje tega zavoda, naj ji javijo, če so pripravljeni sodelovati pri proslavi, mogoče tudi s kakimi spominskimi spisi. Javijo naj, kaj nameravajo obravnavati in v kakšnem obsegu, da bo mogel redakcijski odbor računati s prispevki po snovi in obsegu.

Razvoj starokatoliške cerkev. Starokatoliška cerkev se v naši državi v zadnjih letih stalno razvija. Te dni so obhajali zagrebški starokatoličani desetletnico obstoja svoje cerkve. Ob tej priliki je imel slavnostno predavanje dr. Tomac, ki je dejal, da je v naši državi že okrog 30.000 vernikov starokatoliške cerkve. Tudi v Mariboru šteje slovenska starokatoliška cerkev že precejšnje število vernikov.

Naša pristanišča v decembru. V naših pristaniščih je pristalo v mesecu decembru lani 7063 ladij. Od ladij, ki so priplule, jih je bilo pod našo zastavo 6565.

Cenjenim igralcem drž. razredne loterije pri upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Gosposka ulica 11, vljudno naznanjamo, da so srečke za V. razred 25. kola že prispele in se bo začelo žrebanje že 4. februarja 1933. Vse igralce vljudno prosimo, da svoje srečke vsaj do 2. februarja zamenjajo, ker jih bomo sicer prodali drugim interesentom. Novim igralcem je še nekaj sreč na razpolago.

Podporno društvo za revne učence realne gimnazije v Mariboru ima svoj redni občni zbor v petek 27. januarja ob 9.30 v posvetovalnici realne gimnazije. Vsi člani vljudno vabljeni! Odbor.

Obrtna zadruga ima svoj redni letni občni zbor 30. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu.

Sokol Maribor II, Pobrežje, naznanja, da se bo vprizorila dne 2. februarja t. l. ob 4. uri popoldne v dvorani br. Renčlja krasna štiridejanska drama iz Napoleonove dobe **»Legionarji«.** Začetek točen, cene navadne. Ne zamudite te ugodne prilike! Zdravo.

Za FIS-ove smuške tekme, ki bodo v Innsbrucku od 6.—13. februarja t. l., se dobe zadevne izkaznice in informacije o celotnem programu pri »Putniku«, Aleksandrova cesta 35, telefon 2122.

Mariborski teden? — Ne! Ta pokojno spi.
Mariborski jesen? — Ne! Ta pozimi ne rodi.
Zimskosportni teden? — Ne! Ta na Pohorje se preseli.
Torej kaj? Kaj naj Maribora bo sloves?
Februarja prvega: **Planinski ples!**

Brez vitam nov **C** ni življenja, tega pa je največ v **Jaffa pomarančah.** Dobe se v vseh specerijskih trgovinah. — Glavna zaloga

Miloš Oset, Maribor

Dramski odsek Sokola III v Krčevini je igral v soboto zvečer v šoli Finžgarjevo dramo »Verigo«. Režiser br. Sentočnik je pokazal pri tem vso svojo spretnost. Vse uloge so bile kar najboljše razdeljene, vsi nastopajoči pa so prav gladko in uspešno rešili svoje naloge, tako, da nam je dramski odsek zopet nudil popoln užitek. »Verigo« igrati na tako majhnem odru kot je krčevinski in pri tem še izpreminjanje kulis, ko je že itak vse tesno, ni lahka stvar. Oder je tokrat pridobil še celo nove kulise, kar je napravilo še večji efekt. Žal le, da obisk ni bil takšen kakor bi se ga moglo pričakovati. Razni izgovori, zlasti oni, da ni denarja, ne držijo, ker so vstopnice tako poceni, da se za take prireditve prodajajo za bagatelno ceno. V nedeljo 5. februarja se »Veriga« ponovi popoldne ob 3. (15.) uri. Pričakuje se, da bo zlasti članstvo in naraščaj v polnem številu posetilo prireditev, vabljeni pa so tudi vsi drugi. Dajte nastopajočim zadoščenje za toliki trud, sebi pa privoščite užitek! **Ivan Cvetko.**

V Šmartnem na Pohorju, v tem idiličnem kraju, bodo od 28. I. naprej do nadaljnjega smučarski tečaji pod strokovnim vodstvom. Dostop iz Slovenske Bistrice. Ker je Šmartno na Pohorju lahko dostopen kraj in ima nešteto lahkih terenov, priporočamo, da se tega tečaja udeleže vsi začetniki. Tudi ostali že izvežbani smučarji in turisti bodo v Šmartnem dobrodošli! Vse informacije daje g. Furman, Šmartno na Poh.

Kino Union. Od srede dalje velika veseloigra iz vojaškega življenja »Huzarji gredo«. V glavnih ulogah Fritz Schulz, Ursula Grabley, Hans v. Fröhlichom. Ursula Grabley, Hans v. Schlettow, Ida Wüst in 5letna Petra Unkel. Pripravlja se izborni dunajski film »Straussov valček« z Gustavom Fröhlichom.

Grajski kino. Od danes dalje največja sportna senzacija, kar jih je do danes bilo v Mariboru: »Alpski raj« (Ljubezen v snegu ali pustolovščina v Engadinu.) Krasen film bujnih zimsko-naravnih posnetkov in srčkane vsebine, v kateri sredi stoji mlado, lepo dekle. »Alpski raj« je film, ki nam kaže in pripoveduje o krasnem zimskem sportu, zabavata pa dva zimskosportna umetnika, ki nam predvajata stvari, da gledalcu zastane sapa. Za povzdigo sporta daruje Grajski kino pri vsaki predstvi dne 26. in 27. po enemu obiskovalcu krasno sportno darilo. V to svrho so vstopnice žigosane na zadnji strani s številko, ki se bo izžrebala v odmoru.

»Franz Josefova« grenčica je izvrstna proti bolečinam v križu in hrbtu

Narodno gledališče

Repertoar.

Četrtek, 26. januarja ob 20. uri »Pri belem konjičku«. Red B.
Petek, 27. januarja. Zaprto.
Sobota, 28. januarja ob 20. uri »Nevihta«. Zadnjič. Znižane cene. Izročitev odlikovanja ge. Štefi Dragutinovićevi.

Iz gledališča. Poslednja predstava »Nevihte«, drame A. N. Ostrovskega bo v soboto 28. t. m. Pri predstavi bodo na slovesen način izročili zaslužni članici mariborskega gledališča ge. Štefi Dragutinovićevi odlikovanje, ki je pravkar prispelo iz Beograda. Znižane cene. — V **nedeljo** 29. t. m. uprizore kot popoldansko predstavo Abrahamovo opereto **»Viktorija in njen huzar«.** Štefana Koltaya igra priljubljeni tenor **Peter Burja** kot gost. — Večerna predstava bo izborno uspela revijska opereta **»Pri belem konjičku.** — Drugi del izvrstne vojaške satire **»Dobri vojak Švejk«,** ki bo sigurno prav tako ugajal kot prvi ter se godi v ruskem ujetništvu, se uprizori za naslednjo dramsko premiero v kratkem.

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnobnost, dražljivost živcev, migreno, otožnost, nespanje, odpravimo kmalu z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi **»Franz Josefova« voda** pri zagatenju vseh vrst z najboljšim uspehom. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Velika kavarna Četrtek

kabaretni spored

Gostuje g. Povhe

Valilna jajca po znižani ceni. Banska uprava bo razdelila v mesecih marcu in aprilu valilna jajca selekcionirane in standardizirane štajerske kokoši po znatno znižani ceni. Interesenti naj se takoj prijavijo pri pristojnih okrajnih kmetijskih referentih, in sicer preko kmetijskih organizacij, pri katerih so včlanjeni, ali pa preko šolskih vodstev in županstev.

Lanski promet mariborske carinarnice. Iz golih številk se odraža ogromen promet mariborske glavne carinarnice. Skupno je bilo vloženih lani 13.149 deklaracij, ki so bile s prilogami vred taksirane v okroglo 100.000 Din. Ekshibit pa izkazuje ob zaključku leta 27.942 številk. Lanski promet je znašal skupno 50 milijonov 328.833.10 Din, in sicer uvoz 50 milijonov 297.915.95 Din, izvoz pa 130.917.75 Din. Najmočnejši je bil promet v prvih štirih mesecih in je znašal uvoz v januarju 4 milijone 355.602.90 Din, v februarju 4 milijone 246 073.75 Din, v marcu 4 milijone 917.857.50 Din, v aprila 4 milijone 780.097.85 Din, v maju 3 milijone 727.117.75 Din, v juniju 3 milijone 112.751.75 Din, v juliju 3 milijone 461.804 Din 75 para, v avgustu 4 milijone 274 tisoč 685.75 Din, v septembru 4 milijone 810.589.10 Din, v oktobru 4 milijone 424.873 Din, v novembru 3 milijone 886 tisoč 838.50 Din, v decembru pa 4 milijone 299.622.75 Din. Največ je bilo uvožene pločevine, železnih izdelkov in manufakturnega blaga, izvoženega pa je bilo največ sadja in mlevskih izdelkov; ogromen je bil tudi izvoz koruze, ki je bila poslana preko mariborske carinarnice v Nemčijo. Vso to ogromno delo je opravljalo 43 carinikov in 13 dnevničarjev z odgovarjajočim številom finančnih stražnikov.

Usoda bedne starke. Mariborski reševalci so morali včeraj popoldne prepeljati v tukajšnjo bolnišnico 75letno dninarico Terezijo Verbičevo z Meljskega hriba št. 12, ki sta ji močno ozebli obe nogi.

Nesrečen padec. Včeraj popoldne je padla v svojem stanovanju 42letna zasebnica Neža Ratajeva iz Vrbanove ulice tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo. Reševalci so jo morali z avtomobilom prepeljati v bolnišnico.

Ogenj. Davi okrog 8. ure je izbruhnil ogenj v baraki, ki stoji blizu izolirnice tukajšnje splošne bolnišnice. Ogenj je nastal zato, ker se je snela cev pri zakurjeni peči v kopalnici. Ker so začeli tleti tramovi, so poklicali na pomoč mariborske gasilce, ki so prihiteli tja v nekaj minutah in ogenj pogasili. Škoda je malenkostna.

Prosvetitelj Srbov sv. Sava

K JUTRIŠNJEMU PRAZNIKU.

Vedno bolj domače postajajo tradicionalne svetosavske proslave. Štirinajsti januar po pravoslavnem koledarju je največji praznik, ki ga praznujejo naši bratje Srbi, da tako počaste spomin ustanovitelja srbskega šolstva, srbske književnosti in kulture, spomin sv. Save. Tudi letos bo mariborska pravoslavna občina priredila tradicionalno svetosavsko proslavo jutri, v petek 27. t. m. v veliki unionski dvorani. Poseben odbor je poskrbel, da bo ta proslava najslovesnejša. Dopoldanska proslava je namenjena v prvi vrsti šolski mladini, ki se bo mnogoštevilno zbrala pri cerkvenem obredu s sekanjem kolača, pri večerni proslavi pa se bo zbralo vse pravoslavno občinstvo z zastopniki oblasti in gosti.

Med svetniškimi imeni, ki jih pozna srbsko pravoslavje, je ime sv. Save najbolj cenjeno. Od domovine sv. Save ni daleč do Soluna, odkoder sta prišla tudi sveta brata Ciril in Metod, sorodna sv. Savi ne samo po moči svoje vere, marveč tudi po krvi in jeziku, po kulturnem poslanstvu, po ljubezni do domače materine besede. Med solunskima bratoma in sv. Savo leži nekaj stoletij, za takratne razmere dolga doba, v kateri je že vidno napredovalo kulturno in politično ločevanje balkanskih Slovanov.

In ko izgovarjamo ime sv. Save se nam obuja v duhu patriarhalni dvor raškega gospodarja Stevana Nemanje, očeta bistroumnega Rastka in dveh starejših vladeželjnih bratov Stevana in Vukana. Njuni konflikti izpopolnjujejo celo razdobje srbske zgodovine v mali Raški, celici bodočega Dušanovega carstva. In v ozadju tega skoro legendarnega sveta vidimo goro Atos, selišče pobožnih menihov, kamor je pobegnil mladi Rastko, prežet najčistejše srednjeveške poezije, izražene v svetniških životopisih bizantinskega izvora. In med tem, ko Bizant ječi v notranjih bojih, ko sega tudi na tla majhne Raške spor med vzhodom in zapadom, med Carigradom in Rimom, sledi Rastku, ki je dobil v ruskem samostanu na Sveti gori ime Sava, še njegov oče Stevan Nemanja. Oče in sin v meniški kuti, to je slika, ki izpuhteva ves mističen vonj srednjega veka!

Oče in sin, brata Sava in Simeon, sta zgradila na Atosu srbski samostan Hilandar, ki je kmalu postal žarišče narodne kulture. Po očetovi smrti je začel Sava pisati prve tekste v narodnem jeziku. Nesloga obeh bratov Stevana in Vukana pa je krušila tedaj obstoj mlade, še nezedinjene Srbije. Kakor božanski blagovestnik je jel takrat Sava pomirjevati svoja brata, jel skrbeti za domači prestol in trgati mreže političnih intrig a vozel spora med Rimom in Bizantom je razvezal tako, da je vzlic kroni, ki jo je papež poslal bratu Stevanu Prvovenčanemu, obrnil srbsko duhovno in narodno zgodovino proti vzhodu ter izposloval dovoljenje za ustanovitev samostojne srbske nadškofije.

Ustanovitev te samostojne nadškofije je pomenila v takratni dobi začetek srbske narodne cerkve, začetek narodne kulture in šolstva. S svojih potovanj v vzhodne dežele je prinašal sv. Sava uspeh za uspehom za srbsko državo in jo takorekoč s svojo bistroumnostjo rešil pogina v tistih zelo hudih časih.

Na povratku z neke take poti je tudi umrl takrat že nadškof sv. Sava, mogočni zagovornik sloge Srbov in Bolgarov, na bolgarskih tleh v trnovskem samostanu. Tristo let so počivale njegove posvečene kosti v Mileševu. V 16. stoletju pa so se Turki barbarsko maščevali nad prosvetiteljem srbskega naroda in sežgali njegove kosti v Beogradu ter raztresli pepel po Vračarju.

Iz srednjeveških prividov in spominov na legendarne čase vstaja danes lik sv. Save ne samo s svetniško glorijo, marveč tudi z obličjem prvega kulturnega organizatorja, ustanovitelja srbskega šolstva, srbske književnosti, kot zgodnji brat vseh, ki so nevede polagali temelje naši sedanji državi.

Odprto pismo ljubljanskemu »Triglavu«

K sporom radi triglavskih načel.

Zagrebška edinica jugoslovanskega akademskega društva »Triglav« oziroma njegovi predstavniki so sklicali 21 t. m. izredni občni zbor, da zavzamejo svoje stališče proti ljubljanski edinici, ki hodi čudna in nerazumljiva pota. Povod za to so dale izjave in nastopi ljubljanskega »Triglava«, ki pričajo o diferenciaciji med ljubljansko in zagrebško edinico v osnovnih načelih in smernicah, čeprav društvena pravila zaenkrat določajo enotno linijo.

Na triglavanskem zboru v Ptuju 15. avgusta 1931 je bila sprejeta resolucija, ki odločno pravi med drugimi točkami, da »Triglav« kot narodno in kulturno društvo teži za prirodnim tolmačenjem narodne zavesti, podpira obrambno delo, ustvarja slovensko miselnost in gradi organično jugoslovanstvo t. j. izhaja preko slovenstva do harmonije vseh jugoslovanskih rodov. To izjavo so podali Triglavani, t. j. vse edinice jugoslovanskega akademskega društva »Triglava« soglasno na ptujskem zboru o bodočih smernicah njihovega udejstvovanja.

Ljubljanski »Triglav« pa si je med tem časom izbral drugo smer, menda pod uplivom in po vzgledu nasprotnih političnih grupacij; v svojem »samoslovenstvu« išče poti, pa jih ne najde, ker ga je vodstvo zaneslo v meglene daljave. To dejstvo je neodpustljivo neizkušenemu in zapelianemu vodstvu, ki bega po temi, eksperimentira in tava s članstvom po brezmejnih in najrazličnejših poljanah; danes celo zanika temeljne osnove »Triglava«.

V zadnji številki »Pohoda« z dne 7. januarja čitamo sledeče vrstice: »... Doslej se namreč o teh pojavih v triglavanskih vrstah še ni javno razpravljalo, dasi postaja to vprašanje od dneva v dan aktualnejše. Ne moremo si misliti, da se s takimi nastopi politično nezrelega vodstva strinjajo Triglavani po večini. Tej večini v razmišljanje nekaj vprašanj:

1. Ali so res na sestanku tehnikov geodetske stroke Aleksandrove univerze sklenili Triglavani in katoliški akademiki, da naj se z naslova skupnega društva tehnikov črta beseda »jugoslovanskih« tehnikov?

2. Ali res namerava vodstvo J.A.D. »Triglava« črtati iz svojega imena prvo besedo »jugoslovansko«?

3. Ali so se v resnici domenili Triglavani, da se oficielno ne udeleže proslave 20-letnice »Preporoda«?

4. Ali je res, da je član odbora na vprašanje, v čem so se ločile kandidatne liste na zadnjem občnem zboru odgovoril, da je propadla sokolska lista, kar je za »pravega« Triglavana samo ob sebi umevno?«

Tako poroča »Pohod«. Mi pa pristavimo še sledeča vprašanja:

5. Ali je res, da so nekateri člani ljubljanskega »Triglava« javno v društvenem lokalu grozili predstavnikom zagrebškega »Triglava«, da jih dejansko napadejo, če se bodo pokazali v Ljubljani?

6. Ali je res, da se je v ljubljanskem lokalu šušljalo, če se je nenadoma prikazal zagrebški Triglavan? V pozitivnem primeru bi priporočali, da bi si ljubljanski »Triglav« nabavil vrtilna vrata za nadležne goste, izdajal vstopnice in nastavil vodnika.

Resničnost zgornjih dejstev bo skušal ljubljanski »Triglav« sicer zanikati — nedvomno dejstvo pa je, da se je ljubljanski »Triglav« hoté ali nehoté postavil na tisto stran, ki označuje nerealno in dvorezno smer slovenske politike; bolje bi bilo, da bi se nekateri člani ljubljanskega »Triglava« — njihovi starši oziroma sami so se pred prevratom odrodili svojemu ljudstvu; sedaj se pa ponosno in samoslovensko trkajo na prsa, češ, mi smo narodni mučeniki — sami bavili z brezplodnimi političnimi eksperimenti in ustanovili »klub za germanizacijo severne meje«. Izvršitev narodne in kulturne misije »Triglava« pa gre edino le zavednim in odločnim akademikom, ki imajo legitimacijo za vodstvo ljubljanskega »Triglava«.

Taka je stvar v resnici. Iz tega jasno sledi, da mora zagrebški »Triglav« izvajati konsekvence in odločno odklanjati vsako zvezo z ljubljansko edinico vse dotlej, dokler ne bo pojasnila svojih izjav in krenila na pot, začrtano od celotnega triglavanskega foruma, t. j. tudi od njih samih. Vsi Triglavani, ki čutijo svojo moralno soodgovornost za javne zadeve, morajo do ljubljanskega »Triglava« zavzeti in javno izpovedati svoje stališče; kajti tudi javnost je zainteresirana na mladini, ki naj v bodočnosti vzame iz njihovih rok vsakdanje breme v procvit in napredek Slovencev v jugoslovanski skupnosti.

Lado Jerše.

Sokolstvo

Smuške tekme pri Treh ribnikih,

ki jih priredi v nedeljo Sokol matica, se bodo vršile v najidealnejšem snegu. Ker na ta dan ni nobene druge sportne prireditve v Mariboru, se obeta velika udeležba tekmovalcev in gledalcev. Ker župa ne priredi posebnih izbirnih tekem za jugoslovansko in slovansko smuško prvenstvo, ki bo 18. in 19. februarja v Bohinju, bodo zbrani na startu najboljši smučarji župe, da preizkusijo svoje sposobnosti. Med prijavljenimi so že tudi Rušani, ki so na zadnjih podzvezinih tekmah dosegli zavidljive uspehe in bo borba gotovo ostra in zanimiva. Vsa društva opozarjamo, da pravočasno prijavijo svoje tekmovalce, kot to določa razpis v torkovem »Večerniku«.

Smuška tekma dece,

ki bo v nedeljo ob 11. uri pri Treh ribnikih, je dostopna vsej sokolski deci. Tekmovalci se zberejo s svojimi voditelji ob 10. uri pri paviljonu v parku, odkoder bo skupen odhod na start, kjer prijavijo voditelji svoje tekmovalce. Naši mali se bodo kazali na primerni in kratki progi v dveh skupinah ter bo tekma nedvomno zanimiva in polna veselih prizorov.

Sport

Občni zbor SK Železničarja.

V torek 23. t. m. je imel SK Železničar v gostilni Vollgruber svoj 6. redni občni zbor. Otvoril in vodil ga je zaslužni predsednik g. inž. Wolf. Uvodoma

Uganka fakirjev

Zanimiv doživljaj pisatelja potopisov in novinarja Giselherja B. S. Mumma iz Berlina.

(Ponatis prepovedan.)

Predgovor: Izredne zmožnosti indijskih fakirjev in čarovnikov so bile že mnogo opisovane in kritizirane. Kljub vsem naporom, da bi razkrili tajnost te redke umetnosti, pa se doslej še nobenemu evropskemu raziskovalcu ni posrečilo odgrniti zastora tajinstvenosti s te izrazito indijske posebnosti. Naslednja opisa dveh redkih doživljajev naj seznanita čitatelje z umetnostjo indijskih fakirjev.

Žrtev fakirja.

Če obišče človek v Srednji Indiji nekje v samoti, daleč od obljudenih cest in poti, Angleža, ki prebiva tam že desetletja in postane njegov gost, sliši pogosto čudovito fantastične zgodbe največkrat o svetniško obravnavanih fakirjih, ki slepijo ljudstvo s svojimi »nadnaravnimi« močmi. Nekoč sem slišal pri nekem Angležu v Srednji Indiji naslednjo, skoraj neverjetno zgodbo o nenavadnem eksperimentu nekega fakirja, o kateri je Anglež domneval, da jo je doživel.

V majhno indijsko mesto je prispel nekega dne neki fakir v spremstvu nekaterih svojih pomočnikov in napovedal na majhnem trgu sredi mesta svojo predstavo. Ob solnčnem zahodu se je pojavil fakir sredi ljudske množice, ki ga je obdajala v tesnem, gostem krogu in vrgel v zrak debelo, dolgo ladijsko vrv. Vsi navzoči so videli na lastne oči in so bili obenem seveda trdno prepričani, da je obdržala neznana sila vrv trdno v zraku. Zdelo se je, da vrv nima konca in se je izgubljala v nedogledni višini proti nebu. Vse oči so bile uprte na vrv. Tedaj je fakir zapovedal enemu svojih pomočnikov, komaj štirinajstletnemu dečku, naj spleza po vrvi navzgor, kar je ta takoj storil. Gledalci so napeto sledili dečku, ki se je prijem za prijemom dvigal po vrvi navzgor in obstal približno v višini 20 metrov. Po kratkem presledku mu je stari fakir velel, naj pride zopet na zemljo. Deček mu je odgovoril, da ostane rajši zgoraj. Tudi drugo enako povelje fakirjevo je bilo zaman. To upiranje njegovim poveljem ga je očividno razbesnilo, zgrabil je širok, sekiri podoben nož in splezal po vrvi navzgor. Gledalci so napeto opazovali borbo, ki se je razvila na vrvi, kjer je fakir s svojim velikim mesarskim nožem sekal neprestano nove udarce v dečkovo telo in so padali drugo za drugim posamezni kosi telesa na tla. Padec teh telesnih delov so slišali vsi navzoči prav razločno, prav tako jasno so jih pa tudi videli, ko so padali ob vrvi na okrvavljena tla. Ko sta padla naposled na tla še glava in obsekani trup, je splezal na zemljo tudi fakir, zbral okrvavljene dele telesa v kos blaga in — v naslednjem trenutku je stal pod vrvjo deček živ in zdrav. Fakir je snel vrv »z neba« in izginil izpred oči presenečenih gledalcev.

V pričetku svoje produkcije je namreč fakir pripovedoval zbranemu občinstvu vso zgodbo, ki naj bi jo pozneje izvršil. Pod vplivom tega pripovedovanja oziroma sugestivno silo fakirjevih besed in njegovih kretenj so navzoči doživljali krvavi dogodek.

Fakirjeva vrtnica.

Neko drugo zanimivo prigodbo sem doživel v Bombayu sam kratko pred odhodom našega angleškega parnika proti Evropi. Parnik je ležal ob obrežnem zidu, mi pa smo se naslanjali na ograjo krova in odmahovali svojim prijateljem v zadnji pozdrav. Pod nami je sédel tedaj na obrežni zid tik ob ladijskem trupu neki fakir. Z zanimanjem smo se ozrli nanj in sledili njegovim kretnjam. Najprej je pustil zlesti v svoje široke rokave velikih strupenih kač, ki so se plazile skozi vso zgornjo in spodnjo obleko in nato zlezle v košaro, kjer jih je fakir zaprl. Nato je vzel dve polni pesti peska, napravil iz njega majhen kupček sredi kamna, vtaknil vanj drobno semensko zrno — in v nekaj minutah je vzklila iz peščenega hribčka krasna, rožnato cvetoča, kakih 30 cm visoka rastlina. Presrčno smo se nasmejali tej šali; ko pa je odšel neki Anglež z ladje k fakirju in si je sam odtrgal od rastline svež, sočen list in ugotovil pri rastlini močno razraščeno koreniko, ni bilo našega začudenja ne konca ne kraja. Mislili smo, da bomo z ladje zagledali v peščenem kupčku umetno cvetlico, kakor je to običajno v evropskih varietejih. Bila pa je v resnici pristna, živa rastlina, ki si je poprej nismo nikakor mogli predstavljati.

Parnik je odplul, dočim je fakir spravil obilen »bakšiš«. Ponovno smo si prav natančno ogledali naravne, zelene lističe, ki jih je Anglež odtrgal; nato jih je položil skrbno med liste svoje beležnice. Ko pa je ostal na južnem rtu Arabije Aden za nami in smo zavozili v Rdeče morje, smo pričeli zvečer za mizo zopet govoriti o fakirjevi umetnosti in njegovi redki cvetlici. V Adenu vstopivši sopotniki so želeli ogledati si čudovite lističe in Anglež je takoj radevolje izvlekel iz žepa svojo beležnico, da bi ustregel njihovi radovednosti. Toda lističa ni bilo več v njej, niti se niso na papirju poznali sicer običajni odtisi stisnjene sveže rastline.

V resnici nismo videli prav nobenega lističa, Anglež tudi ni nobenega utrgal in fakir niti ni pričaral kake prave, žive rastline iz peska. Dočim je med kačjo produkcijo s silo svojega govora sugeriral vsem gledalcem, da so si res predstavljali prej opisano, zelenečo rastlino; da so jo res videli vzkliti iz peska, so bili trdno prepričani. Sugestija je trajala najmanj še dobro uro po odhodu parnika iz bombayske luke in je ohranila tako dolgo še vso svojo moč.

Radislav Rudan

Rod na razpotju

(Povest)

XV.

Od tistega dne je bil Caharija ves spremenjen. Tih in vase pogreznjen je hodil od bajte do kamnoloma in od kamnoloma do bajte. V globeli je postajal in opazoval vrtenje koles vreščečih strojev, pred bajto pa je strmel v mogočne veje stoletnega hrasta, kakor da bi pričakoval, kdaj se bo silno drevo zamajalo in s treskom zagrmelo na tla.

France je predel misli in se je pripravljal na novo pot v življenje, v široki, borb in naporov polni svet.

Marička je bila vsa nemirna; v njenem srcu se je budila skrivnostna pomlad, vse lepša in bolj čudežna od tiste, ki je dihala v dolino in na rebri Rebrnic in Pasjega repa. V svoji samoti je živela kakor nerazcveli cvet, kakor roža, ki še ni zadehtela in zahrepenela po tistem, kar je smisel pomladi, cvetja in življenja. Zdaj, ko je bilo prišlo v njeno samoto veliko življenje, je bila kakor Trnjulčica, ki jo je tuji vitez predramil iz dremotnega spanja. Tisti vitez je bil strojnik Peter.

Dasi je zaradi očeta sovražila stroje, se ji je zdel tisti, ki jih je vodil in jim ukazoval, kakor čudežni mladenič iz pravljice. Gledala ga je z velikimi očmi, ki niso mogle zatajiti svojih željâ, čeprav so bile še čisto tihe in rahle, da se jih sama ni zavedala.

Zavedel pa se jih je on. Opazil je blesk njenih oči in trepet srca ter začutil sladko toplino njene bližine. Rahlo se je dotikala njegove duše in jo božala, budila jo v novo hrepenenje, ki je prihajalo od nekod iz skritih globin in rastlo v višine, ki so ga omamljale. Iskal je njene bližine, kakor je ona iskala njegove.

Ko so zvečer utihnili stroji v kamnolomu in je zahajalo solnce za Kras, da so blestele Rebrnice v rožnatem soju večerne zarje, je prišel, prižgal si cigareto in sedel ves oznojen na trhlo klop. Marička ga ni videla in ga ni slišala, a zaslutila je njegovo bližino, popravila ogenj na ognjišču in stopila na vrata.

On jo je pričakoval. Nasmehnil se ji je tako mehko in vdano, da ji je srce zatrepetalo in ji je kri pordečila obraz.

»Dober večer!« je pozdravila. »Kako potni ste!«

»Vroče je«, je dejal in se zagledal v njene oči.

Beseda jima je zastala, ker zadušil jo je naval krvi, ki jo je burilo hrepenenje mladih src, hrepenenje po ljubezni, po sreči.

Tako sta si gledala v oči in sta jasno in razločno spoznala, da mislita oba isto. Zardela sta še bolj in povesila oči.

»Brat se poslavlja«, je dejala Marička, samo da bi pretrgala tišino, ki ji je bila mučna.

»Da«, je odgovoril.

»Po svetu gre; za srečo...«

»Tudi jaz sem hodil za srečo, pa je nisem našel. Iskal sem jo tam, kjer je ni bilo; tam, kjer je bila, je nisem slutil.«

»In kje je bila?«

»Tu, nad belo cesarsko cesto, pod stoletnim hrastom je samevala, kakor Trnjulčica med trnjem...«

Marička je vzdrhtela.

»Menda nisem prišel prepozno?« je vprašal in se ji znova zastrmel v oči.

Ni mu odgovorila; okrenila se je in odbežala v kuhinjo. Srce ji je divje tolklo, kakor da bi ji hotelo prebiti prsa in zbežati iz svojih tesni. On pa se je dvignil, odvrgel cigareto in stopil za njo. Tiho, skoraj neslišno se ji je približal ter ji položil roko okoli pasu.

»Marička, ti si moja sreča! Tebe sem iskal...«

»Kolikim ste že povedali to?« se je zgrozila.

»Nobeni še zares,« je odgovoril.

»In meni?«

»Tebe ljubim!«

Sklonila je glavo in si s predpasnikom zakrila obraz.

On pa je nadaljeval:

»Tebe ljubim in ne morem živeti brez tebe. Bodi mi družica v življenju, bodi mi žena!«

Marička je zaihtela, da so se ji v enakomernih sunkih stresala obla ramena in mu je skoraj padla na roke, ki so jo objele in prižele k sebi.

»Me ljubiš?« je zašepetal.

»Ljubim...« je dahnila Marička.

»Hočeš biti moja žena?«

»Hočem...«

In njune ustnice so se združile v dolg vroč poljub.

Tedaj se je na pragu pojavila temna senca, da sta preplašena planila narazen in z odprtimi očmi in usti obstala, kakor ukopana...

Na pragu je stal Caharija. Veli roki sta mu viseli ob telesu, glava pa se mu je dvigala in oči so mu gorele; a v njih ni bilo jeze in ni bilo sovraštva, bila je samo neskončna, trpka bol.

(Se bo nadaljevalo.)

---

je pozdravil vse navzoče, nato pa v vznešenih besedah orisal klubovo delo v preteklem letu. Po poročilih posameznih funkcionarjev je bila izvoljena naslednja nova uprava: predsednik inž. Wolf, I. podpredsednik inž. Franc Jagodič, II. podpredsednik Milan Mozetič, tajnik I. Josip Fišer; tajnik II. Jože Bačnik, blagajnik I. Milutin Cilenšek, blagajnik II. Franc Podpečan, gospodar Anton Čop; odborniki: Kesler, Steinbücher, Špicnagel, Zore in Šantl. Revizorji: Jurjavčič, Bačnik in Safran. Načelniki sekcij: nogometne Ilovar, lahkoatletske Franc Rak, zimskosportne Franc Pintar, težkoatletske Ivan Čop, teniške Gvido Mazi, tableteniške Kurt Lorber in šahovske Franc Radej. Častno razsodišče: inž. Andrija Jovič, dr. Korenčan in Rudolf Tumpej. Odbor za gradnjo igrišč: inž. Uran, Debevc, Šavpah, Stojanovič, arh. Bošnjak, Lintner, Černeka, Hübl, Kralj, Kesler, Veronek, Peharda, Alt, Kristl in Klemen. Končno je predlagal g. Fišer, da se naj imenujejo gg. inž. Jovič, dr. Korenčan in Tumpej za častne člane, kar je bilo tudi soglasno sprejeto.

I. kongres slovanskih smučarskih zvez bo 30. t. m. po končanem državnem prvenstvu v Ljubljani. Referati kongresa so razdeljeni med zastopnike Češke, Poljske in naše zveze, dočim se Bolgari zaradi kasne odločitve niso mogli prijaviti. Zunanja manifestacija tega sodelovanja bo vseslovansko smučarsko prvenstvo, ki bo že letos na Poljskem, in sicer v dneh 17.—19. februarja.

ISSK Maribor, zimskosportni odsek priredi v nedeljo 29. t. m. skupni izlet k Sv. Urbanu. Zbirališče pri gostilni pri »Treh ribnikih«. Odhod ob 8. uri preko Wolfzettla k Sv. Urbanu, kjer bo praktični pouk v smučanju za začetnike. Že izvežbani smučarji podaljšajo izlet čez Sv. Križ—Sv. Duh—Falo, odkoder se vračajo z vlakom ob 21. uri v Maribor. Skupina začetnikov se vrača s Sv. Urbana popoldne preko Kamnice v Maribor. Vodja izleta bo načelnik sekcije g. Vekoslav Golubovič. Izlet je za članstvo strogo obvezen. Člani drugih klubov in prijatelji smuškega sporta dobrodošli!

Konjice

Iz strelske družine Konjice. V soboto 21. t. m. je bil izredni občni zbor strelske družine, ki je mesto odišlega bivšega predsednika g. Alojzija Šmida izvolil za predsednika g. sodnika Leopolda Šmalca. Ostalo upravo tvorijo gg. Rado Jereb in dr. Ervin Mejak kot podpredsednika, Srečko Vališer kot tajnik, blagajnik Franjo Lorber, odborniki dr. Mate Suhač, dr. Ante Goričar, dr. Ivo Rudolf, Ivan Nemec, Lojze Malenšek, Ciril Žagar in Marko Padežaniu. Revizorji so: Ivan Nedilka, Nande Nardin in Franjo Ajdnik. Čim prispejo od zveze puške, se bo začelo sobno streljanje in teoretično poučevanje. Strelišče bo zgrajeno pod Konjiško goro. Da se bodo dobila potrebna denarna sredstva za zgradbo strelišča, bo družina priredila tekom zime gledališko predstavo, 25. februarja zvečer pa v Narodnem domu maskarado.

Občni zbor JRKD v Ločah bo namesto prvotno javljen v nedeljo 22. t. m. v nedeljo 5. februarja ob 8. uri v gostilni Valand z običajnim dnevnim redom. Občnega zbora se udeležijo delegatje okrajnega odbora.

Krajevna organizacija JRKD v Vitanju je imela svoj letni občni zbor v nedeljo 22. t. m. ter je bil izvoljen za novo leto stari odbor. Poročal je na zboru o političnem položaju in o delu v narodni skupščini narodni poslanec g. Karl Gajšek, o stališču napram »ljubljanskim punktacijam« in o gospodarskem položaju ter delu v okraju pa predsednik okrajne organizacije g. Rado Jereb. Zbor je soglasno sprejel primerno resolucijo glede punktacij.

Sokolska lutkovna predstava 21. in 22. t. m., »Začarani gozd«, je izredno ugajala tako odraslim kakor mladini, ki je obakrat do zadnjega kotička napolnila dvorano. Naši požrtvovalni lutkarji s s. Marjano Režabekovo na čelu zaslužijo pohvalo za njihovo delo. Tekom zime bosta še dve predstavi. Ob priliki predstave v soboto 21. t. m. je po daljšem presledku zopet nastopil društveni orkester, ki ga sedaj vodi dentist g. Perc. Orkester šteje izredno izvežbane moči in bo tekom zime priredil še poseben koncert.

Podružnica vinarskega društva v Konjicah je imela svoj občni zbor 22. t. m. v deški šoli. Zbor je pokazal važnost te organizacije in njen lep napredek. Društvo šteje že preko 50 članov. Za predsednika je bil izvoljen g. Lojze Križnič, za podpredsednika g. Anton Berce, za tajnika Ivan Nemec. Zadnji je imel na zboru zanimivo predavanje o boleznih vina in o pomenu vinarskega društva.

Planinski in lovski ples Dravinske podružnice S.P.D. bo 1. februarja t. l. v vseh prostorih Narodnega doma v Konjicah.

Krvavo maščevanje Arabkinje.

V Maroku, blizu Casablance, je majhna trdnjava, v kateri opravljajo vojaško službo tujski legijonarji. In ni še dolgo od tega, ko se je v trdnjavi odigrala strašna krvava ljubavna drama. Neki legijonar se je zaljubil v lepo Arabkinjo in živel nekaj časa z njo pod eno streho. Za to je zvedel njegov stotnik in ga kaznoval na ta način, da mu je prepovedal shajati se z lepim dekletom. Stotnik je poklical nekega dne dekle k sebi in se pri tej priliki tudi sam zaljubil v mlado Arabkinjo. Ker je uvidel, da ne more tako lahko pozabiti fanta, ga je dal zapreti, dekle pa je povabil v svoje stanovanje. Dekle se je odzvalo povabilu častnika. Kaj se je prav za prav odigralo tisto noč med dekletom in častnikom, se ni moglo točno ugotoviti. Drugo jutro so našli stotnika mrtvega. Pri obdukciji so ugotovili, da je bil zastrupljen. Arabkinja, ki se je tako strašno maščevala nad gospodom svojega fanta, pa je izginila brez sledu.

Predavanje o Sloveniji na Poljskem.

Na iniciativo Poljsko-jugoslovanskega društva v Poznanju je imela tamkaj ga. dr. Kawecka, lektorica srbsko-hrvatskega in slovenskega jezika predavanje o Sloveniji. Predavateljica je v kratkih potezah orisala zgodovino slovenskega naroda, gospodarski razvoj dežele in visoki intelektualni nivo naroda, ki se more ponašati s tem, da je brez analfabetov. Na koncu svojega predavanja je s pomočjo mnogih skioptičnih slik predstavila mnogoštevilnim poslušalcem lepoto prirode, živo folkloro in narodne običaje. Preteklo nedeljo je priredilo isto društvo v prostorih »Adrije« plesno zabavo, ki je imela značaj poljsko-jugoslovanske manifestacije. Te dni pa je imelo združenje poljsko-jugoslovanske novinarske antante v svojih prostorih v Poznanju sestanek, na katerem je predaval slovenski novinar in publicist dr. L. Kuhar o sedanjih kulturnih in socialnih razmerah v Sloveniji.

Boji v Gran Chacu.

Spopadi med Bolivijci in Paragvajci se zopet nadaljujejo. Posebno krvava je bitka okrog trdnjave Navana. Paragvajci obupno branijo to trdnjavo proti 5000 bolivijskim vojakom, ki so utrpeli doslej že znatne izgube.

Mali oglasi

Razno

KDOR PREVOŽNJE
potrebuje naj se obrne na tvrdko Murko, Meljska cesta št. 24. 199

NAKUP IN PRODAJA
vsakovrstnega rabljenega orodja, železnine, medenine, bakra, svinca, cinka, peči, štedilnikov, rabljenih avtomobilov, avtoplaščev itd. Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. št. 14. 261

POHIŠTVO
lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloga pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22, nasproti tvrdke V. Weixl.

NAGELJČKE,
šopke, vence. Kličite telefon 27-66 Jemec, vrtnarstvo. 179

JA, NE POZABI,
da lahko najboljše prodaš dobre knjige, starinske reči, kakor nakit, zlatnino, srebrnino, obleko, pohištvo itd. in najcenejše kupiš v Grajski starinarni, Trg svobode 1. 4000

Prodam

NA PRODAJ
omara za obleko in perilo v zelo dobrem stanju. Vprašati v Dr. Karl Verstovškovi ulici št. 6, II. nadstr. vrata 19 193

SPALNICO IN JEDILNICO
masivno hrastovo, obstoječo iz 11 in 9 komadov, eno leto rabljeno, takoj zelo po ceni na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 290

PRODAM
poceni novo omaro, kuhinjsko kredenco, postelje. Razboršek, Davska ulica. 293

DOBRO IDOČA
delikatesna trgovina z vinotočom takoj na prodaj. Vprašati Maribor, Meljska cesta 1. 279

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam v centru mesta. Nasl v upravi lista. 270

OPREMLJENO SOBO,
solnčno, separirano z električno lučjo oddam s 1. februarjem. Stritarjeva ul. 5, I. 269

OPREMLJENO SOBO
takoj oddam. Prosti vhod, elektr. razsvetljava. Koroščeva ulica št. 5, II. nadstr., levo. 285

OPREMLJENO SOBO
takoj oddam. Ob železnici 6. 277

Dve veliki Lutzovi peči
uporabni za pisarne, dvorane ali bančne prostore
ceneno na prodaj
Interesenti naj se zglasijo v upravi „Večernika“ dnevno med 9. in 10. uro.

Stanovanje

STANOVANJE
2 sobi in kuhinja z električno razsvetljavo oddam. Stritarjeva ulica 17. 288

TRISOBNO STANOVANJE
kopalnica, ves komfort, takoj poceni oddam. Betnavska 96. 287

Zaslužek

PERICA
gre prati na dom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Perica«. 289

Znanja želi

GOSPODIČNA,
poštena in zanesljiva, se sprejme na stanovanje v bližini kolodvora Za protiuslugo bi v večernih urah varovala trileta nega otroka. Naslov v upravi lista. 214a

NEŽNE, NESEBIČNE LJUBEZNI
zaradi ljubezni, ki se ne plaši ovir in predsodkov, si želi gospod globoke duševne dojemljivosti. Hrepeneče duše v mestu ali ne predaleč na deželi, zlasti pa samevajoče učiteljice, naj se oglase pod šifro: **»Zvezde z neba«** na upravo »Večernika«, po možnosti s sliko! Diskrecija obojestranska častna zadeva! 211 a

Pouk

ENGLISH LESSONS
Miss Oxley, Krekova ul. 18/II 165

NEMŠČINA
brez učenja posameznih besed, konverzacija, začetni pouk, trgovska korespondenca. Hiter, siguren uspeh Poskusna lekcija Din 10.—. Naslov v upravi. 432

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborski tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru